

Årsmelding 2011

Styret i Enebakk Historielag har i 2011 bestått av:

Amund Ruud (leder)
Mari Ringnes (nestleder)
Juul Sverre Stener (Sekretær)
Willy Klein (Kasserer)
Nils Butenschøn (styremedlem)
Heidi Wattum (styremedlem)
Inger Hilde Killerud (styremedlem)
Håkon Kjelstrup (1. varamedlem)
Petter M. Oppegaard (2. varamedlem)
Niels J. Knagenhjelm (3. varamedlem)

Håkon Tysdal har vært lagets representant i styret til Romerike Historielag. Han har sittet som styremedlem i perioden 2009 – 2011.

2011 har vært nok et aktivt år for historielaget. Det har vært avholdt 10 ordinære styremøter med godt fremmøte.

Ordningen med arbeidsgrupper og rapportører fungerer bra, både med midlertidige undergrupper og de permanente. Arbeidet i skolegruppa og bygdetunggruppa har i 2011 blitt utført direkte fra styret.

Pr. november 2011 er medlemstallet 236.

ÅPNE MØTER OG RUSLETURER

Arrangementsgruppa – referat 2011 v/**leder Willy Klein**

9 møter, rusleturer og utflukter, i hovedsak god oppslutning, bortsett fra busstur til Nes, som kolliderte med konfirmasjon, Plankemarsjen oa.

Utførlige referater fra hvert arrangement ligger på våre nettsider. Her kommer kun det sentrale.
20.01.2011: Gunnar Sønsteby – ”Motstandsarbeid under siste krig - episoder fra Østmarka og Enebakk”. Tidens arrangement for historielaget. Vanvittige 300 fremmøtte.

17.02.2011: Enebakkneset – den tapte del av Enebakk, v/Vidar Amundsen. 25 fremmøtte

17.03.2011: Temamøte om Ragnhild Butenschøn, 17 fremmøtte

15.05.2011: Rusletur til Gaupsteinmarka v/ Karl Olaf Løkenhagen, 18 deltagere.

05.06.2011: Utflukt Nes (Eventyrskolen på Stein, Nes kirkeruin, Auli mølle .)

Guide var Jan Erik Horgen fra Raumnes historielag, 18 deltagere.

21.08.2011: Rusletur til Ubberud, Bråten, Steindammen. Turledere var Rolf Solberg, Christian Brevig og Thorvald Ungersness. 33 personer deltok på turen.

04.09.2011: Utflukt til Enebakkneset og Gansbruket. Guider var Bjørn Lybæk og Tore Skaarer (Gansbruket), 34 deltagere

09.10.2011: Rusletur på Børter – ”De nye husene på Børter”. Guide var Christian Oppegaard, 75 deltagere

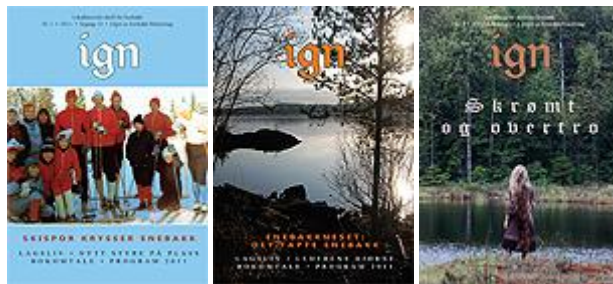
03.11.2011: Temamøte Enebakk/Østmarka v/Juul Sverre Stener. 32 fremmøtte.

Vi vil spesielt takke Heidi Wattum som har bakt, kokt kaffe og servert ved alle møter.

PUBLISERINGSGRUPPA

Publiseringsgruppa har holdt en lav profil i 2011. Dette skyldes i all hovedsak at bygdebokprosjektet har ligget på is gjennom hele året. Ingen møter har vært avholdt i gruppa, men kontakt har foregått jevnlig via internett og på telefon. Publiseringsgruppa har i 2011 bestått av Håkon Tysdal og Henning Bergersen. Det arbeides fortsatt med nyutgivelser av Ulf Oppegaards skrifter, men vi har ikke kommet i havn med dette i 2011. Bygdehistorien ble lagt på is i mai 2010 og ingenting har derfor vært gjort fra vår side med dette i 2011. Rapportør til styret har vært **Henning Bergersen**.

HISTORIELAGETS MEDLEMSBLAD - IGN

IGN har utkommet fire ganger i 2011.
(Tre ganger pr. 1. november 2011)

Redaksjonen har bestått av Juul Sverre Stener, Inger Hilde Killerud, Henning Bergersen og Gro Arneberg Thoresen. Sistnevnte som redaktør av de første to utgavene, men etter at hun gikk ut i fødselspermisjon har Henning vært redaktør for utgave tre, og Juul Sverre redaktør for nummer fire. Denne ordningen fortsetter første halvdel av 2012. Alle nummer kom med opplag på 500. Alle medlemmer av Enebakk historielag får bladet tilsendt i posten fire ganger i året, som en del av medlemskontingenten

Utsalgsstedene er Havaristen, Bokhjørnet, Joker, Enebakk bibliotek og Flateby Jernvare. Havaristen startet med å motta 30 eksemplarer for salg, men gikk i år ned til 20 eksemplarer. Flateby Jernvare ønsket og å redusere, og mottar 7 eksemplarer. Bokhjørnet på Vågsenteret mottar 10 eksemplarer for salg, mens biblioteket mottar 7. Nytt i 2011 er at Joker i Kirkebygda selger Ign og det startet veldig bra. 19 utgaver av 20 mottatte ble solgt! (Dette var årets første utgave, som hadde ski som tema.) Nå skal også Ign selges hos Kontakten i Kirkebygda.

Som også andre har nevnt er trolig årsaken til tidvis dalende løssalg at leserne melder seg inn i historielaget. Dette året er det hovedsakelig redaksjonsmedlemmene selv som har bidratt med stoff. Ekstra ros går til lagsmedlemmer og øvrige styremedlemmer som i økende grad har bidratt med å levere stoff til lagsstoff-siden!

HJEMMESIDEN TIL ENEBAKK HISTORIELAG

www.enebakkhistorielag.no ble lansert i mars 2006 og er en videreutvikling av lagets forrige hjemmeside som åpnet i 2004. Hjemmesiden har blitt kontinuerlig oppdatert og er under stadig utvikling. Målsettingen er at hjemmesiden skal være et informasjonssenter for lagets medlemmer og andre interesserte (som f. eks media) og videreformidle informasjon om hva laget til enhver tid befatter seg med. På lagets hjemmeside kan man også bestille bøker, blader, fotografier og selvfølgelig bli medlem av Enebakk historielag. På hjemmesiden finner man også en interaktiv database over kulturminner i Enebakk. Denne databasen er under stadig utvikling. Hjemmesiden er linket fra kommunens hjemmeside, samt en rekke andre historielag og organisasjoner. Antall besøkende pr. mnd i 2011 har i snitt ligget på ca. 700 treff. Dette er en økning på ca. 100 fra 2010. Nettredaktør i 2011 har vært **Henning Bergersen**.

I 2010 fikk Enebakk historielag også egen Facebook-side og en egen Youtube-kanal. På Youtube-kanalen legger vi ut videosnutter fra virksomhet og rusleturer. Tre filmer er lagt ut pr. 1. november 2011 og disse har til sammen ca. 600 treff. Facebook-siden til Enebakk historielag har pr. 1. november 2011, 198 følgere.

SKOLEGRUPPA

Historielagets arbeid mot skolene har vært tungrodd fra første dag og da gruppa ble opprettet i 2006 visste vi at dette kom til å by på utfordringer. Egil Thoresen var første rapportør i perioden 2006 - 2007 og fikk til mye bra, blant annet kulturminneadopsjon av gravhaugene på Bjerke. Yvonne Sariberget overtok gruppa i 2008 og Åse Killerud var kontaktperson i 2009.

Historielaget opplever at skolegruppa hele veien har delvis jobbet i motvind, selv om samarbeidet med kommunen om "Den kulturelle skolesekken" som kom godt i gang i 2009, har fortsatt på en god måte i 2010 og 2011. Etter at Åse Killerud gikk ut av styret i 2009 har vi vært uten rapportør i gruppa og vedtok tidlig i 2010 å legge gruppa på is. All kontakt vedrørende skole og "Den kulturelle skolesekken" har i 2011 derfor gått via styret. Gode tilbakemeldinger fra kulturkontoret.

Historielaget har i 2011 bidratt med følgende til Den kulturelle skolesekken:

- Omvisninger for elever i barneskolen på bygdetunet 2011. Ansvarlig har vært **Inger Anne Steffensen**.
- Rusleturer ” i Ragnhild Jølsens fotspor” i Ekebergdalen i 2011 for 7. trinn. Ansvarlige har vært **Arne Østerby** og **Håkon Tysdal**.
- Bygdetunomvisning 19. juni: Ansvarlig **Arne Østerby** og **Håkon Tysdal**.
- Rusletur for elever ved Stranden skole i Flatebydalen. Ansvarlig var **Bjørnar Thoresen** og **Juul Sverre Stener**.
- Omvisninger i Aksel Bråthens hjulmakerverksted for 6. trinn i 2011. Ansvarlige har vært **Egil Holstad** og **Egil Thoresen**.
- Besøk på Viksaga for 5. trinn. Ansvarlig **Rolf Solberg** og **Andreas Bøhler**.

BYGDETUNET

Bygdetuningsgruppa ble vedtatt opprettet på styremøte i Enebakk historielag 14. mars 2006.

- 7 mai:
Rengjøring og rydding før sesong.
Til stede var Amund Ruud, Willy Klein, Inger Anne Steffensen og Eva Kristoffersen.
- 19 juni:
Skedsmo historielag på besøk.
Til stede var Amund Ruud, Willy Klein, Heidi Wattum, Håkon Kjelstrup, Andreas Bøhler og Eva Kristoffersen.
Are Seierstad hadde omvisning i kirka, Unni Degrum på Engerholm.
- 10 juli:
Omvisning ved Arne Østerby, Håkon Tysdal og Heidi Wattum.
- 14 aug:
Omvisning ved Amund Ruud, Odd Guslund og Heidi Wattum.
- 11 sept:
Bygdedagen. Til stede var Amund Ruud, Willy Klein, Heidi Wattum og Mari Ringnes.

Driftsansvaret for bygdetunet har i 2011 ligget direkte på styret. Dette gjaldt også mindre vedlikehold og rengjøring. Kontaktperson for bygdetunet i 2011 har vært **Mari Ringnes**

Styret har i 2011 igjen purret kommunen vedrørende reparasjoner av lekkasje ved pipa i hovedbygningen, uten at noe ennå har skjedd.

KULTURMINNEVERN

KULTURMINNEGRUPPA ble vedtatt opprettet på styremøte i Enebakk historielag 15. februar 2006. Gruppa var tidligere inndelt i en landskapsgruppe og en bygningsgruppe, men ble etter vedtak i styremøte 25. september 2007, samlet i en gruppe.

Kulturminneverngruppa arbeider med å sette fokus på bevaring og vedlikehold av, samt spre kunnskap om kommunens kulturminner. Kartlegging, avfotografering og skilting av gamle plasser, bygdeborger, veitraseer/stier, historiske steder, fangstgroper, jettegryter, eldre bosetting. Kartlegging, måling og fotografering av gamle bygninger. Bistå i arbeidet med kulturminneplan for Enebakk.

Vi har i høst mottatt utkastet til kulturminneplanen for Enebakk kommune og venter nå på den politiske behandlingen av den. Kommunen er også i gang med å lage digitale kart til planen. Dette innebærer at når begge disse oppgavene er fullført, så vil kommunens saksbehandlere være oppdatert og ha de nødvendige hjelpemidler til å bidra med å ivareta bygdas kulturminner. Enebakk Historielag har dermed nådd et av sine store mål: En kulturminneplan for Enebakk.

Flesteparten av de løpende oppgavene i 2011 har vært i nært samarbeid med Enebakk kommune.

Medlemmer av kulturminneverngruppa i 2011 er Henning Bergersen Håkon Kjelstrup, Willy Klein, Petter M. Oppegaard, Rolf Solberg, Niels J. Knagenhjelm og Amund Ruud. Rapportør til styret er **Juul Sverre Stener**.

Haugdammen (Stranda)

Etter løpende kontakt med kommunen siden 2007, befaring i 2009, kom saken opp til behandling i kommunestyret i 2010. Forslaget fra rådmannen var at kommunen bidro med gjennomføring/tilbakesetting av Haugdammen til "gamle glansdager", mens utbyggerne av de nærliggende områder skulle bidra med å tilrettelegge for badeplass i Haugdammen og tursti/skolevei forbi

Hauglia til Streifinn. I kommunestyret ble saken utsatt etter forslag fra en av representantene (H). Historielaget har siden vært i kontakt med kommunen og de informerte om de ville prøve å få saken lagt inn i nærliggende utbyggingsområders saksdokumenter, som et krav om bistand til gjenoppføring av Haugdammen, oppretting av badeplass og opparbeidelse av skolevei/tursti. Saken beror inntil videre. Ansvarlig: Kulturminnegruppa ved: Juul Sverre Stener

Husmannsplassen Sollia (Ytterbygda)

Bevaring av restene etter husmannsplassen Sollia i Østmarkkollen. Mesteparten av oppgavene her er fullført. Gruppa har foretatt vedlikehold på plassen. Ansvarlig: Kulturminnegruppa ved: Henning Bergersen.

Vesle-Auen (Stranda)

Enebakk Historielag satte allerede fokus på bygningen i 2006. I 2009 ble det gjennomført antikvarisk forundersøkelse av både grunnmur, murvegger og treverk. Her venter vi fortsatt på kommunegodkjenningen av bygningen i kulturminneplanen før en eventuell videre oppfølging. Ansvarlig: Kulturminnegruppa ved: Willy Klein.

Husmannsplassen Kvernstua (Ytterbygda)

Etter at Enebakk kommune overtok eierskapet av husmannsplassen, har de vært i dialog med historielaget for drift av plassen. Både de og vi ønsker en fornuftig bruk og bevaring av plassens historiske og bygningsmessige verdier. Spesielt tak og vegger på låven trenger vedlikehold. Ansvarlig: Kulturminnegruppa ved: Henning Bergersen.

Aksel Bråthens hjulmakerverksted (Ytterbygda)

Hjulmakerverkstedet ble gitt i gave til Enebakk kommune i 2008. Kommunestyret bestemte i møte i november 2009 å tilbakeføre hjulmakerverkstedet til sin opprinnelige tomt ved Tanganelva. Foreløpig er ikke flyttingen av verkstedet gjennomført. Historielaget bistår med omvisninger både for skoleklasser og privatpersoner. Ansvarlig: Kulturminnegruppa.

Tanganelva (Ytterbygda)

Arbeidsgruppa med Rolf Solberg i spissen gjør en meget god jobb med å ruste opp og vedlikeholde området langs elva. Dialog opp mot kommunen er i gang for å få tilbakeført den gamle hestedrikkefontenen til sin opprinnelige plass ved Tanganelva. Ansvarlig: Kulturminnegruppa ved: Rolf Solberg.

Bjerkely (Ytterbygda)

Historielaget var i 2010 vært i god dialog med kommunen og ordføreren for å bevare gamleskolen Bjerkely i Ytterbygda. Et av forslagene var å invitere foreninger og privatpersoner til å bistå med oppussing/vedlikehold, og dermed få mulighet til å leie kontorplasser/møterom for en meget billig penge. Saken har i 2011 stått i bero. Ansvarlig: Kulturminnegruppa ved: Henning Bergersen.

Kulturminneløyper

I forbindelse med kulturminneåret 2009 ble det i samarbeid med Enebakk kommune opprettet en kulturminneløype i Ytterbygda og en kulturminneløype på Stranda. Begge løypene ligger på nettet. Kulturminneløypa i Ytterbygda er blitt bra innlagt på nettet, dvs klar for bruk/benyttelse av skoleklasser/foreninger/turgåere, mens den på Stranda trenger en god del oppjustering på nettet før den er i den forfatning som vi ønsker. Begge løyper trenger bedre merking (egne merketegn) i terrenget. Ansvarlige: Ytterbygda: Henning Bergersen. Stranda: Juul Sverre Stener

Antikviteter

Enebakk Historielag har også i år vært heldige og mottatt som gaver gjenstander/redskaper fra forskjellige plasser i bygda. De fleste av disse er foreløpig plassert på vårt lager i Ytterbygda.

Merking av kulturminner

Arbeidsgruppa v/Niels Knagenhjelm har i 2011 laget nytt forslag til merking av kulturminner, forslaget er godkjent i styret. Gruppa er også i kontakt med Arkeologisk feltenhet i Akershus fylkeskommune når det gjelder merking av arkeologiske kulturminner.

ARKIV OG MINNEINNSAMLINGSGRUPPA

Denne ble vedtatt opprettet på styremøte i Enebakk historielag 13. mai 2008 og jobber innenfor to konkrete områder.

1. Enebakk historielags arkiv.

Arbeidet med arkivrommet er husgruppa snart ferdig med, kun noen hyller mangler, når dette er ferdig vil arkivgruppa starte med en grovsortering, av alt materiale, vi har anskaffet skanner om kan hjelpe oss med den tidligere planlagte digitaliseringen av arkivet, dette er et enormt arbeide som vil ta tid, mye tid, gruppa har som mål at materialet i vårt rikholdige arkiv etter hvert skal være tilgjengelig for alle som ønsker. Husgruppen vil hjelpe oss her med å innrede en kontor plass allerede inneværende år.

2. Innsamling av lokalhistorisk material fra Enebakk.

Arbeidet med innsamling av materialet har stort sett ligget stille i år, men vi har nå anskaffet oss 2 stk. videokameraer til bruk til samtaler med lokale eldre som er interessert i å fortelle sin historie.

Så neste punkt for å virkeliggjøre prosjektet vil være å få i stand ei liste over folk vi kunne tenke oss å intervju. Vi vil i denne sammenheng ta kontakt med sykehjem, Enebakk avis, frivillighetssentralen etc.

I tillegg bør det være et mål at folk i bygda får kjennskap til at arkivet finnes, slik at de faktisk tar kontakt hvis de har materiale de tror vi kan ha interesse av å skanne og legge inn i arkivet. Vi går inn i det nye året full av optimisme.

Referat v/**Niels J. Knagenhjelm**

EKSTERN KONTAKT

Eksterne aktiviteter – referat 2011 v/**Willy Klein**

Romerike historielag

- Vi har deltatt på 2 ledermøter v/ Amund Ruud og Willy Klein
- Amund Ruud og Willy Klein representerte EH på årsmøtet
- Willy Klein har deltatt på 2 dagers kurs i kulturminnevern
- Willy Klein er medlem i arbeidsgruppa for Hvitebok "Hvordan arbeide med kulturminnevern i lokallagene?"

Samarbeid med andre historielag

To av årets arrangement har vært i godt samarbeid med andre historielag:

- Nes på Romerike (Raumnes historielag)
- Enebakkneset (Fet historielag)

Vi har hatt besøk fra andre historielag:

- Etter ønske fra Skedsmo historielag besøkte de oss med veteranbuss den 19. juni. De fikk omvisning i kirka, Engerholm, bygdetunet m/Viksaga. Som guider stilte vi med Are Seierstad, Unni Degrum, Eva Kristoffersen og Andreas Bøhler. De var så fornøyd at andre fra Skedsmo historielag kom etter en senere søndag.

Fortidsminneforeningen:

Petter M. Oppegaard har vært kontaktperson mot Fortidsminneforeningen. Det har ikke vært aktivitet.

SLEKTHISTORISK KONTAKT

Slektshistorisk kontakt i Enebakk historielag i 2011 har vært **Amund Ruud**.

Det er i år kommet to henvendelser som er besvart.

HUSGRUPPA OG LAGSLOKALENE

Husgruppa ble vedtatt opprettet i styremøte 6. februar 2007 som en videreføring av Arbeidsgruppe for fremtidig lokalisering (opprettet på styremøte i Enebakk historielag 19. september 2006) og som en videreføring av arbeidsgruppen opprettet 12. juni 2006. Gruppa står for drift og administrasjon av lagslokalene i Ragnhilds Rom i Ytterbygda. Rapportør til styret i 2011 har vært **Nils Butenschøn**.

Laget flyttet inn 1. januar 2010 og har siden benyttet lagslokalet til både åpne møter og styremøter. Det har i 2011 vært avholdt dugnader med snekring av nye hyller i arkivrommet, samt noe rydding.

REGNSKAP

Året 2011 har vært et bra regnskapsår for historielaget. På tross av økningen i kontingenten, har den kommet greit inn. Kun 6 medlemmer har blitt purret.

Vi har ikke vært så flinke med salg av bøker, men har et bra salg av IGN.

Huskostnadene for lagshuset inneholder ved siden av de faste utgifter, kostnader ved hyllesnekringer i Ragnhilds Rom.

Styret har kjøpt inn en del teknisk utstyr til bruk ved temamøter mm., dvs: Laptop office program, 2 scannere, 2 video- opptakere, 1 videokanon og høytalerutstyr.

Enebakk historielag har i 2011 bra likviditet.

PRISER OG HEDERSTEGN

Håkon Tysdal utnevnt til æresmedlem i Enebakk Historielag under årsmøtet i 2010.